

Lausunto ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräysten muuttamiseksi

YLKV 07.06.2022 § 66

373/00.04.01.02/2022

Lisätiedot:

Ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050-323 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä varaa tilaisuuden lausunnon antamiseen ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisiksi jätehuoltomääräyksiksi. Määräaika lausunnon antamiselle on 17.6.2022 asti.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset ovat tulleet ensimmäisen kerran voimaan 28.3.1984. Tämän jälkeen määräyksiä on tarkistettu useita kertoja ja edellisen kerran 1.3.2019. Lisäksi asumisessa syntyviä lietteitä koskevat jätehuoltomääräykset on annettu 24.4.2015.

Jätelainsäädäntöä uudistettiin laajasti vuoden 2021 aikana. Uudistuksessa säädettiin uusista jätteiden kierrätystä ja erilliskeräystä koskevista tavoitteista ja velvoitteista. Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä valmisteltaisiin uudelleenkäyttöön tai kierrätettäisiin 55 painoprosenttia vuonna 2025, 60 painoprosenttia vuonna 2030 ja 65 painoprosenttia vuonna 2035. 2 (27). Jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan tarkistettaviksi jätelainsäädäntöön tehtyjen muutosten sekä määräysten soveltamisesta saatujen kokemusten ja palautteen johdosta. Lisäksi määräysluonnoksessa on huomioitu 24.3.2022 hyväksytty valtakunnallinen jätesuunnitelma.

Lausuntopyyntö, ehdotus pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiksi sekä perustelumistio oheismateriaaleina. Nykyisiin jätehuoltomääräyksiin voi tutustua osoitteessa www.hsy.fi/jatehuoltomaaraykset

Alla yhteenveto merkittävimmistä muutosehdotuksista:

5 § Velvollisuus liittyä HSY:n järjestämään jätehuoltoon

Säännös ehdotetaan jaettavaksi kahteen osaan siten, että 5 §:ssä ovat suoraan jätelain 32 §:n nojalla liittymisvelvolliset kiinteistöt ja 6 §:ssä kunnan toissijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvat kiinteistöt, joiden jätehuoltopalvelut HSY on velvollinen järjestämään jätelain 33 §:n mukaisen toissijaisen vastuun perusteella. Lisäksi säännökseen yhdistetään aiempi 7 §, liittyminen HSY:n järjestämään jätehuoltoon.

7 § Yhteisen jätteenkeräysvälineen käyttäminen

Säännös sisältyy voimassa oleviin jätehuoltomääräyksiin ja sitä ehdotetaan täsmennettäväksi. Määräykseen ehdotetaan tarkennettavaksi lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen määrittely. Lähekkäin sijaitsevilla kiinteistöillä tarkoitetaan taajama-alueilla samassa tai viereisissä kortteleissa sijaitsevia kiinteistöjä. Määritelmän lisääminen on tarpeen säännöksen käytännön soveltamisessa ilmenneiden epäselvyyksien johdosta. Tärkeää on, että yhteisastian käyttö on seurattavissa, eikä muodostu esimerkiksi liian suuria hallitsemattomia yhteisastioita. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi tarkentava määräys, jonka mukaan yhteiskäyttöön liittyvien kiinteistöjen ei mm. tule sijaita yli 200 metrin päässä yhteisestä keräysvälineistä. Todettakoon, että HSY ei voisi

velvoittaa kiinteistön haltijoita yhteisen keräysvälineen ja sijoituspaikan käyttöönottoon, vaan kyseessä on kiinteistönhaltijoiden sopimusvapauden piiriin kuuluva asia.

11 § Erikseen lajiteltavat jätelajit

HSY:n voimassa oleviin jätehuoltomääräyksiin sisältyvät pykälät '11 § Erikseen lajiteltavat jätelajit' sekä '14 § Muut erikseen kerättävät jätteet' ehdotetaan selkeyden vuoksi yhdistettäväksi. Pykälän tarkoituksena on määrätä jätteen haltijat erottamaan materiaalina kierrätyskelpoiset jätteet energiana hyödynnettävästä sekalaisesta yhdyskuntajätteestä ja toimittamaan ne joko kiinteistön jäteastioihin, aluekeräyspisteisiin, Sortti-asemille tai muihin asianmukaisiin vastaanottopaikkoihin sen mukaan mitä myöhemmän määräyksissä on määrätty.

Uutena velvoitteena jätehuoltomääräyksiin on lisätty tekstiilijätteen erilliskeräys. Jäteasetuksen 21 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä tekstiilijätteelle alueellinen vastaanotto 1.1.2023 lukien. Kiinteistöillä syntyvä tekstiilijäte tulee toimittaa HSY:n osoittamiin vastaanottopaikkoihin ja noudattaa HSY:n antamia ohjeita tekstiilijätteen keräyksestä

13 § Asuinkiinteistöjä koskevat lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Muuttunut jätelainsäädäntö edellyttää voimassa olevien jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteiden laajentamista. Biojätteen erilliskeräysvelvoite ehdotetaan laajennettavaksi koko toimialueelle koskemaan kaikkia asuinkiinteistöjä, vapaa-ajan asunnot pois lukien. Nykyisin velvoite koskee vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi asuinhuoneisto. Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske puutarha- ja puistojätettä eikä kiinteistöjä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Erilliskeräysvelvoitteen laajentaminen koskemaan kaikkia asuinkiinteistöjä HSY:n alueella on jättemäärien, kierrätysasteen ja ympäristövaikutusten valossa parempi vaihtoehto kuin rajautuminen vain 10 000 asukkaan taajamiin, sillä kuljetusmatkat kasvaisivat vain maltillisesti. Biojätteen erilliskeräyksen laajenemiselle annetaan vaiheittainen siirtymäaika, jotta kiinteistöt voivat varautua muutokseen ja HSY voi toteuttaa laajan muutoksen hallitusti, logistiikan ja asiakaspalvelun toimivuuden turvaten.

Biojätteen erilliskeräyksen laajentuessa kaikille asuinkiinteistöille HSY tulee tarjoamaan asukkaille aiempaa laajemman valikoiman vaihtoehtoisia biojätteen erilliskeräys- tai kompostointitapoja. Muutosvaiheessa HSY panostaa pientaloille suunnattuun viestintään ja neuvontaan biojätteen lajittelutehokkuuden parantamiseksi. Biojätteen erilliskeräykseen 1 - 4 asunnon kiinteistöillä on useita vaihtoehtoja. Kiinteistön haltijat voivat tilata HSY:ltä erillisen biojätteen 140 tai 240 litran biojäteastia. Biojätteen erilliskeräys vähentää sekajätteen määrää, jolloin sekajätteen tyhjennysrytmiä voi harventaa jopa 16 viikkoon. Lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt voivat käyttää yhteistä biojätteen keräysvälinettä ja tehdä yhteiskäytöstä erillisen sopimuksen HSY:n kanssa.

Jäteasetuksen 18 §:n mukaan kunnan on järjestettävä jätelain 49 a §:n mukaisesti yhteistoiminnassa pakkausten tuottajayhteisön kanssa asumisessa syntyvän lasi-, metalli- ja muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi

asuinhuoneisto. Tämä erilliskeräysvelvoite on jo nykyisten jätehuoltomääräysten kautta voimassa. eikä tätä velvoitetta ja olemassa olevaa keräystä ole tarkoituksenmukaista muuttaa kohdistumaan vain taajama-alueille asetuksen mukaisella tavalla.

14 § Muilla HSY:n järjestämän jätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien jätteiden lajittelu ja erilliskeräysvelvoitteet

Määräyksiin ehdotetaan selkeyden vuoksi otettavaksi oma erillinen muita kuin asuin kiinteistöjä koskeva erilliskeräysvelvoitteita koskeva pykälänsä. Pykälä koskee käytännössä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjä sekä niitä kiinteistöjä, joiden jätehuollon HSY järjestää toissijaisen vastuunsa perusteella.

HSY:n 1.1.2021 voimaan tulleiden erilliskeräysvelvoitteiden viikkokohtaiset kilogrammarajat ovat kaikkien jätelajien osalta suuremmat kuin asetuksessa ehdotetut. Määräyksiin ehdotetaan otettavaksi jäteasetuksen mukaiset kilogrammarajat seuraavalla tavalla (suluissa nykyiset rajat):

Biojäte 10 kg/viikko (25 kg),

Kartonkipakkaukset ja pahvi 5 kg/viikko (25 kg)

Muovipakkaukset 5 kg/viikko (15 kg)

Lasipakkaukset 2 kg/viikko (25 kg)

Pienmetalli 2 kg/viikko (25 kg)

Paperijäte, kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät

Jäteasetuksesta poiketen erilliskeräysvelvoite on jo voimassa kaikkialla HSY:n toimialueella. Koska erilliskeräysvelvoitteet ovat jo tulleet velvoittavina voimaan koskien kaikkia HSY:n toimialueella sijaitsevia kiinteistöjä, ei velvoitteita ole tarkoituksenmukaista rajata kohdistumaan pelkästään taajama-alueille tai jäteasetuksen mukaisille asema- tai yleiskaavoitetuille palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitseville kiinteistöille.

16 § Kompostointi-ilmoitus

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaista kompostointi-ilmoituksen tekemisvelvoitetta ehdotetaan muutettavaksi huomioiden jäteasetuksen uudet velvoitteet kompostointi-ilmoituksen tietosisällöstä. Kompostointi-ilmoitusta koskevilla muutoksilla varaudutaan myös uudistuvan jätelainsäädännön vaatimukseen biojätteen käsittelyä koskevan kompostirekisterin perustamisesta. Omatoiminen biojätteen kompostointi on onnistuessaan tehokasta kierrätystä ja sen osuus on tarkoitus saada näkymään myös valtakunnallisessa kierrätysasteessa ilmoitusmenettelyllä; jäteasetuksen 43 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava biojätteen omatoimisesta käsittelystä tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle (HSY), joka merkitsee ne ylläpitämäänsä rekisteriin jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä. Kiinteistön haltijoiden tulee ilmoittaa HSY:lle myös kompostoinnin lopettamisesta, jolloin kiinteistön haltijoiden velvollisuutena on järjestää kullekin kiinteistölle tarvittava oma biojätteen keräysvälineen sijoituspaikka sekä tarvittavat biojätteen keräysvälineet. Ilmoitusvelvollisuus ei koske pelkästään puutarha- ja puisto jätteen kompostointia.

HSY voisi myös kieltää kompostorin käytön jätehuollon järjestämistä koskevan perustellun syyn johdosta. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kiinteistöillä syntyvän biojätteen määrä on olennaisesti väärin arvioitu tai kompostorin hoitamattomuudesta aiheutuu jatkuvia haju- tai muita haittoja naapurustolle, HSY voisi kieltää kompostorin käytön, jolloin kiinteistöjen tulee liittyä biojätteen kiinteistökohtaiseen kuljetukseen.

36 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten yleisötilaisuuksien jätehuollon järjestämistä koskevia määräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi HSY:n toimialueen ympäristönsuojeluviranomaisilta saadun palautteen perusteella. Määräysten korostetaan koskevan vain ulkona järjestettäviä tilaisuuksia. Lisäksi jätehuoltosuunnitelman esittämisvelvollisuutta täsmennetään siten, että suunnitelmaa ei tarvitse toimittaa tilaisuuksista, joita varten ei tarvita erillisiä jätehuollon järjestelyitä. Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen, että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta. Tilaisuuksia koskevia erilliskeräysvelvoite-eräjä ehdotetaan laajennettavaksi. Yleisötilaisuuksissa, joissa yleisölle tarjotaan elintarvikkeita, tulee sekajätteestä erottaa biojäte, kartonki-, lasi-, metalli- ja muovipakkaukset, mikäli niitä poistetaan tilaisuudessa käytöstä vähintään 10 kg.

Yhdyskuntavaliokunta puoltaa ehdotettuja täsmennyksiä liittyen yleisötilaisuuksien jätehuoltoon.

Muita ehdotettuja muutoksia ja tarkennuksia

Muita ehdotettuja muutoksia ja tarkennuksia ovat mm. kiinteistön haltijan omistuksessa olevien käsin siirrettävien jätteiden korvaaminen vaihteittain HSY:n omistamilla jätteistöillä sekä tarkennetut määräyskohdat keräysvälineiden sijoittamisesta ja niille johtavista ajo- ja siirtoväylistä. Lisäksi jätteiden tyhjennysväleihin ehdotetaan pidennyksiä, mikä lisää kiinteistön haltijan vaihtoehtoja optimoida jätehuoltopalveluidensa kokonaisuutta. Useita muita määräyskohtia tarkistetaan lisäksi määräysten käytännön soveltamisessa saadun kokemuksen ja palautteen perusteella.

Voimaantulo

Tavoitteena on, että tarkistetut jätehuoltomääräykset astuvat voimaan 1.10.2022 lukuun ottamatta erilliskeräysvelvoitteiden laajenemiselle annettavia siirtymäaikoja. Jätehuoltomääräysten 13 §:ssä määrätty biojätteen erilliskeräysvelvoite tulisi ehdotuksen mukaan voimaan Espoossa, Kauniaisissa ja Kirkkonummella 1.7.2023, Vantaalla 1.1.2024 ja Helsingissä 1.7.2024.

Kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa sekä muita 14 §:ssä määrättyjä toimintoja koskevat erilliskeräysvelvoitteet astuvat voimaan jätteen viikkokohtaisen kilogrammarajan osalta voimaan jäteasetuksen mukaisesti 1.7.2022. Kartonki-, lasi-, metalli- ja muovipakkauksijätteen ja pienmetallijätteen viikkokohtaiset kilogrammarajat tulevat voimaan 1.10.2022.

Yhdyskuntavaliokunnan lausunto koskien jätehuoltomääräysten keskeisimmistä muutosehdotuksista

Yhdyskuntavaliokunta puoltaa pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin ehdotettuja muutoksia sekä täsmennyksiä. Suurimmat muutosehdotukset pohjautuvat muuttuneeseen jätelainsäädäntöön ja ovat perusteltuja. Osa ehdotuksista kuten laajentunut biojätteen erilliskeräysvelvoite sekä tiukemmat hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen erilliskeräysvelvoitteiden viikkokohtaiset kilogrammarajat tulevat edistämään myös pääkaupunkiseudun kaupunkien ja Kirkkonummen kunnan asettamia kiertotalous- sekä ilmastotavoitteita.

Biojätteen erilliskeräyksen laajentuessa kaikille asuinkiinteistöille, valiokunta katsoo hyvänä asiana sen, että HSY tulee lisääntyneen neuvonnan lisäksi tarjoamaan asukkaille aiempaa laajemmän valikoiman vaihtoehtoisia biojätteen erilliskeräys- tai kompostointitapoja (perustelumuiustiossa mainittua). Myös jätteenkeräysvälineiden tyhjennysväleihin esitetyt muutokset, jonka pohjalta kiinteistön haltijoille voidaan tarjota aiempaa joustavampia mahdollisuudet muodostaa kiinteistön jätemääriin sopiva palvelukokonaisuutta, katsotaan erittäin hyväksi asiaksi.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymälle edellä esitetyn lausunnon ehdotuksesta Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräysten tarkistamisesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Lausuntopyyntö
Ehdotus pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiksi
Perustelumuiustio

Jakelu:

HSY:n kirjaamo